

การใช้สารนิเทศของคณาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

นางดวงจันทร์ พยัคพันธ์

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2539
ISBN 974 -635-376-4
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

INFORMATION USE OF PHYSICAL SCIENCE FACULTY MEMBERS,
IN STATE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Mrs. Duangjan Phyakpan

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library and Information Science

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-635-376-4

ดวงจันทร์ พัทธ์พันธุ์ : การใช้สารนิเทศของคณาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (INFORMATION USE OF PHYSICAL SCIENCE FACULTY MEMBERS, IN STATE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ชลัษฏ์ เทมะรัชตะ, 114 หน้า. ISBN 974-635-376-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้สารนิเทศของคณาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในด้านวัตถุประสงค์ รูปแบบสารนิเทศ และแหล่งสารนิเทศ รวมทั้งปัญหาในการใช้สารนิเทศของคณาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง คือ คณาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพจำนวน 274 คน จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 12 แห่ง และได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 166 ชุด คิดเป็นร้อยละ 60.6

ผลการวิจัยพบว่า คณาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศเพื่อการเรียนการสอน โดยคณาจารย์ใช้สารนิเทศในรูปแบบวัสดุตีพิมพ์ในระดับมาก คือ หนังสือตำราเรียน หนังสือเฉพาะเรื่อง และวารสารวิชาการ ส่วนวัสดุไมตีพิมพ์ที่คณาจารย์ใช้ใน ระดับมาก คือ แผ่นใส สำหรับแหล่งสารนิเทศบุคคลที่คณาจารย์ใช้ใน ระดับมาก คือ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา นอกจากนี้คณาจารย์ยังใช้แหล่งสารนิเทศที่เป็นสถาบันในระดับมาก คือ ห้องสมุดคณะภายในหน่วยงาน และสำนักหอสมุดกลาง ส่วนปัญหาในการใช้สารนิเทศที่คณาจารย์ประสบมากที่สุด คือ สารนิเทศมีจำนวนน้อยและไม่เพียงพอ

ผลการศึกษาความแตกต่างในการใช้สารนิเทศของคณาจารย์ พบว่า คณาจารย์ใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกันตามตำแหน่งวิชาการ แต่แตกต่างกันบางส่วนตามสาขาวิชาและประสบการณ์ในการสอน

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์.....
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์.....
ปีการศึกษา 2539.....

ลายมือชื่อนิสิต *ศรี- ธิญ์*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ชลัษฏ์ เทมะรัชตะ*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม -

: MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
 KEY WORD: INFORMATION USE / INFORMATION SOURCES / STATE HIGHER
 EDUCATION INSTITUTIONS
 DUANGJAN PHYAKPAN : INFORMATION USE OF PHYSICAL SCIENCE
 FACULTY MEMBERS, IN STATE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS.
 THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. CHALAI PORN HEMARAJATA. 114 pp.
 ISBN 974-635-375-4.

The objectives of this research were to study the information use of physical science faculty members, in state higher education institutions, in terms of objectives, types of information used, information sources, and problems of information used.

The questionnaires were distributed to 274 physical science faculty members in 12 state higher education institutions, and 166 complete questionnaires (60.6%) were returned.

The results of the study were as follows : most of faculty members used information for teaching ; the faculty members used printed materials, e.g. textbooks, monographs, and technical journals at high level, while using non-print materials, e.g. transparencies at high level ; they used subject specialists as interpersonal sources and faculty libraries at their own institutions as institutional sources at high level ; problems encountered by most faculty members in inadequate information.

The study of the differences in information use indicated that there was no significant difference between academic ranks but there were some difference between disciplines, and teaching experiences.

ศูนย์วิทยุโทรพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์ ลายมือชื่อนิสิต *ศรี-เมศ*
 สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *วิไลวรรณ วัฒนวิทย์กุล*
 ปีการศึกษา 2539 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์ ชลัษฏพร เหมะรัชตะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์จินดาวัฒน์ เบอรพันธ์ และอาจารย์วิภาวรรณ มนุญจุ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยด้วย ดีมาตลอด

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ร่ำไพ เปรมสมิทธิ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ในการทำการวิจัย และสละเวลาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ชัยยุทธ ชันทปราบ และศาสตราจารย์ ดร. อ่างเมธาศิริ ที่ให้การสนับสนุน และส่งเสริมให้ศึกษาต่อ

ขอขอบคุณอาจารย์ ดร. ศุภิชัย ตั้งใจตรง รองคณบดีฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้คำแนะนำด้านสถิติการวิเคราะห์ และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ทำงานห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเพื่อน ๆ C6 ที่คอยให้กำลังใจ

ขอขอบคุณคุณศุภชัย แพทย์รังสี ตลอดจนบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์ทุกมหาวิทยาลัยที่กรุณาช่วยรวบรวมข้อมูล และให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ท้ายสุดผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัว ที่ให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจตลอดมา จนสำเร็จการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญ	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐาน.....	
ขอบเขตของการวิจัย.....	
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2. ปรัชศน์วรรณกรรม.....	8
ความหมายและความสำคัญของสารนิเทศทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	
ขอบเขตเนื้อหาสาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ.....	10
รูปแบบสารนิเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	11
แหล่งสารนิเทศ.....	16
การใช้สารนิเทศและวัตถุประสงค์การใช้.....	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19

สารบัญ

	หน้า
3. วิธีการดำเนินวิจัย.....	23
การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	26
การทดสอบเครื่องมือ.....	27
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ.....	32
ตอนที่ 2 การใช้สารนิเทศ.....	34
2.1 วัตถุประสงค์.....	
2.2 รูปแบบสารนิเทศที่ใช้.....	42
2.3 การใช้แหล่งสารนิเทศ.....	62
ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารนิเทศ.....	77
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
สรุปผล และอภิปรายผล.....	
ข้อเสนอแนะ.....	88
รายการอ้างอิง.....	91
ภาคผนวก.....	94
ก. แบบสอบถาม.....	95
ข. ตารางทดสอบสมมติฐาน.....	100
ประวัติผู้เขียน.....	114

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	จำนวนคณาจารย์จำแนกตามมหาวิทยาลัยและสาขาวิชา.....	24
ตารางที่ 2	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามมหาวิทยาลัย และสาขาวิชา.....	26
ตารางที่ 3	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามมหาวิทยาลัยและสาขาวิชา.....	29
ตารางที่ 4	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่งวิชาการและ..... สาขาวิชา	32
ตารางที่ 5	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน..... และสาขาวิชา	33
ตารางที่ 6	วัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศของคณาจารย์จำแนกตาม..... ตำแหน่งวิชาการ	36
ตารางที่ 7	วัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศของคณาจารย์จำแนกตาม..... สาขาวิชา	38
ตารางที่ 8	วัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศของคณาจารย์จำแนกตาม..... ประสบการณ์ในการสอน	41
ตารางที่ 9	การใช้รูปแบบสารสนเทศของคณาจารย์จำแนกตาม..... ตำแหน่งวิชาการ	45
ตารางที่ 10	การใช้รูปแบบสารสนเทศของคณาจารย์จำแนกตาม..... สาขาวิชา	51
ตารางที่ 11	การใช้รูปแบบสารสนเทศของคณาจารย์จำแนกตาม..... ประสบการณ์ในการสอน	58
ตารางที่ 12	การใช้แหล่งสารสนเทศของคณาจารย์จำแนกตาม..... ตำแหน่งวิชาการ	65
ตารางที่ 13	การใช้แหล่งสารสนเทศของคณาจารย์จำแนกตาม..... สาขาวิชา	70
ตารางที่ 14	การใช้แหล่งสารสนเทศของคณาจารย์จำแนกตาม..... ประสบการณ์ในการสอน	75
ตารางที่ 15	ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศ.....	79